

וקראת לשבת עונג

אלון מרן הפאכע באקדע וואסאל פלאנץ

גליין מס' 657

דברים - חזון

ט' באב התשפ"ב

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סליבה ע"ה | לע"נ סלמה יחיאל בן שבה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנהיה בת מנורה ע"ה

לע"נ מרן רשכבה"ג שמריהו יוסף חיים בן פעשא מרים זצוק"ל

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

סיפר הגר"ד יוסף שליט"א: כאב הלב על אחים יהודים, בני אברהם יצחק ויעקב, שאינם שובתים ואינם נחים ביום השביעי, הוא גדול מנשוא, אלא שיחד עם זאת צריך לדעת לפעול בחכמה ולמחות על כך באופן שיקרב אותם לשמירת השבת, ולא, חלילה, ירחיק עוד יותר, ויצור חומה של שנאה בלתי עבירה.

את גישתו של מרן אבא זצוק"ל בענין זה זכיתי לספוג כבר בהיותי ילד צעיר בן עשר. צעדתי לאיטי ביום השבת בדרכי הביתה מבית הכנסת בורכוב משכונת הבוכרים.

כשהגעתי לרחוב בר אילן חלפה על פני מכונית. היא עצרה בפתאומיות לידי, הנהג שיריב את ראשו החוצה: "הי, ילד! לאן מוביל הרחוב הזה?". לשניה הייתי המום מחוצפתו. שבת קודש!!... איך אתה מעז?!... ברגע הבא הספקתי להתעשת ולהגיב: "ישר לגיהנם!" חזרתי הביתה מרוצה למדי, וסיפרתי על התשובה הקולעת שהשבת.

אבא זצוק"ל לא היה שבע נחת מכך כלל, להיפך, הוא כעס מאוד וגער בי: "אתה חושב שבה שאמרת לו כך קינאת קנאת השם? אתה מקוה שגרמת לו לפחד ואולי להפסיק לנסוע בשבת? הייפך! אתה רק הרחקת אותו! כשהוא שומע ילד מדבר אליו בחוצפה כזו הוא רק מתרחק! וכי זו הדרך? הרי כך לא מקרבים?... ובאותו ענין סיפר מרן שבבואו קהירה בשנת תש"ז,

הוגד לו על אחד הלומדים בשיעורים הקבועים לבעלי בתים בעיר, שאחר התפילה בשבת הולך לעבודתו כדרכו בימות החול, ובשעה אחת ממחר לסעודת שבת, אחר הולך לבית המדרש לשיעור בגמרא, ושיעורים נוספים. קראו מרן והסביר לו את חומר עוון חילול שבת והעונש הצפוי לו. הלה השיב שאם לא יעבוד בשבת יפוט ולא יהיה לו מקור פרנסה, ובביתו ארבעה ילדים קטנים ומאיין יכלכלם. אמר לו מרן: עליך לנסוע מיד לארץ ישראל, ובירכו כי יצליח ה' דרכו. והפציר בו עד שבאותו שבוע נסע הלה עם בני משפחתו לארץ ישראל.

כעבור כמה שנים, בהיות מרן רבה של תל אביב, פגש בו באקראי וניכר היה עליו ששומר תורה ומצוות, הלה בראותו את מרן, נשק לו בהתרגשות גדולה, וסיפר למרן שבזכות מרן שדחפו לעלות לארץ ב"ה הוא שומר את השבת ובניו לומדים בישיבות, והתמנה להיות כפקיד בנק ופרנסתו מצויה ב"ה...

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

אנשי המחר

כולנו שואפים להתקדם, להיות מעודכנים, להמנות עם "אנשי המחר". הננו להוכיח לעצמנו, שעוד אתמול נמנינו עם "אנשי המחר"!

כיצד ייראו אנשי המחר? האמנם יפעילו מערכות אלקטרוניות בכח המחשבה הטלפטית? האם ינהגו במכוניות סולריות מודרניות מחשבים? כלום ישוחחו בטלפונים טלביזיוניים אלחוטיים? למה לנו לנחש, הבה נערוך היכרות עם איש המחר. ניתן לו לספר על עצמו. הנה סיפורו, מלה במלה.

חבר טוב שלי עבר להתגורר בעיר מרוחקת. איך אומרים, "רחוק מן העין - רחוק מן הלב". אבל לפני כחודש מגיע מכתב ידידותי, שהזכיר את החבירות הגדולה והזמין אותנו לחגיגת ה"בר מצוה" של בנו.

מובן שחשבנו לנסוע, הרי היינו ידידים בנפש ואת הילד הכרנו מאז היותו תינוק. הוא גדל יחד עם מוישי שלנו, הלכו יחד לגן. אבל בדיוק באותו יום חיתנה אחותי. אז רציתי לשלוח לו מכתב, לספר כמה רצינו, וכל זה. אז המכתב שלו מונח על שולחן הכתיבה שלי, ועד היום לא יצא לי לענות עליו.

זאת אומרת, באמת, זה לא עניין גדול. אני רק לוקח עט ביד וכותב. כמה דקות, והמכתב גמור. בדרך כלל אני די חרוץ. גם כאן, החלטתי שתיכף ומיד כשאחזור מהעבודה, הדבר הראשון שאעשה, זה לכתוב את המכתב.

כשחזרתי מהעבודה אכלתי, והגיע טלפון מקונה. הייתי חייב לשבת על החשובנית והלך לי ערב. אבל המכתב לא יצא לי מהראש.

החלטתי: מחר, מחר יום שישי, גומרים לעבוד מוקדם, ואני מתיישב לכתוב את המכתב. אבל אתם יודעים איך מתנהלים העניינים ביום שישי. באים הביתה וצריכים לרוץ לקניות, להכין את הנרות ולהשיגו שהילדים יתרחצו, וכבר נכנסת השבת.

היתה לי תחושה של אכזבה, אבל החלטתי שבמוצאי שבת, מיד לאחר ההבדלה, אני לוקח עט ביד ועונה לו.

במוצאי שבת הזכירה לי אשתי שזו ההזדמנות האחרונה לנחם את משפחת כהן, דחינו כל השבוע, ומחר הם כבר קמים מה"שבעה". הלכתי לנחם וחזרתי במצב רוח קודר הרגשתי שאין זה הזמן לכתוב מכתב ידידותי. ומלבד זאת, בין כך אין מרוקנים את תיבות הדואר בלילה. לא יקרה כלום אם אדחה זאת למחר ואכתוב את המכתב מתוך שמחה וישוב הדעת. המכתב כבר מחכה חודש, יחכה עוד יום אחד.

למחרת ישבתי לכתוב. אצלי החלטה זו החלטה. התחלתי לחפש את המכתב של החבר בערימת המכתבים שעל השולחן ונהיה לי שחור בעיניים. יש כל כך הרבה מכתבים שצריך לענות עליהם! זה באמת לא עניין לרבע שעה. מחר אני מפנה לי שעתיים, ויושב לענות על כולם!

הרי לכם, "איש המחר"!

וזה לא רק המכתב ההוא. הנה, על המדף, מתחת לראי בכניסה לדירתו, מונח פתק ממחלקת החבילות בדואר. למה דוקא שם? כדי שיהיה מול העיניים. הפתק נשלח לשכן שגר בבניין ממול, והגיע לכאן בטעות. מובן, שאין טעם לרדת במיוחד כדי לשים אותו בתיבת הדואר ממול. הרי בין כך יורדים מהבית ויוצאים לעבודה כל יום. אז מחר, כשירד לעבודה, יקח אתו את הפתק. המשך בעמוד הבא

בפתח הגליון

המשך

המשך מעמוד קודם:

למחרת הוא התעכב בבית וירד באמת ברגע האחרון. מיהר כל כך, עד ששכח את הפתק. אבל אין דבר, מחר הוא יקח אותו.

למחרת היום שכח, ונזכר במדרגות. לחזור? לא, הרי גם מחר הוא ילך לעבודה.

למחרת ביקשה ממנו אשתו להוריד את הקרטון הריק של הירקות לאשפה. לכן הוא החליט, שמחר הוא ירד עם הפתק אל השכן. אבל מה, טוב שהוא מונח על המדף, ליד הכניסה. במקום בולט לעין. כך הוא נזכר בו בכל יום, כשהוא חוזר מן העבודה.

מצחיק? זה היה מצחיק, לולא זה היה עצוב כל כך. כל אחד מאיתנו יכול למצוא את עצמו, אם לא על המדף שמתחת לראי, אז בראי שמעל למדף...

והמסקנה? לא "שם", אלא כאן ועכשיו! ופסוק הוא בפרשתנו: "ועתה ישראל", עכשיו ומיד, "שמע אל החוקים ואל המשפטים אשר אנכי מצוה אתכם לעשות!"

הבה נצטט סיפור מן הגמרא. רבי איבו סיפר: השנה היתה שנת שמיטה, שיש להפקיר בה את הפירות הגדלים בארץ ישראל. עמדתי לפני רבי אלעזר, ובא אדם לשאול שאלה: יש לו מטע זיתים וכרם ענבים. הוא מביא פועלים מן העיר, והם מטפלים בגפנים (באותן עבודות המותרות בשמיטה) ובשכר עבודתם אוכלים מן הזיתים.

האם הוא עושה כהלכה? ענהו ר' אלעזר: "לא, אינך נוהג כשורה!" (משום שהזיתים הם הפקר בשביעית, ואינך יכול לשלם בהם את שכר עבודתם של הפועלים! עזב האיש את המקום.

פנה רבי אלעזר אל רבי איבו ואמר לו: "כבר ארבעים שנה אני מתגורר כאן, וטרם ראיתי אדם המהלך בדרכים ישרות כאדם זה!"

כעבור שעה שב האיש ושאל: "ומה אעשה?"

אמר לו רבי אלעזר: "הפקר את הזיתים, ולפועלים שלם במזומנים!"

עד כאן הסיפור.

הגאון ר' ישראל מסלנט זצ"ל, מייסד תנועת המוסר, התפלל ושאל: מה מצא רבי אלעזר באותו אדם, שהתפעל ממנו כל כך עד שאמר שלא ראה אדם ישר כמוהו זה ארבעים שנה!

ועוד: לאן הלך האיש באמצע השיחה?

ושאלה אחת מתורצת בחברתה: כאשר אותו אדם נוכח לדעת שאינו נוהג כשורה - לא התמהמה אף לשניה אחת! מיד ביקש סליחה ורץ לשדה, אל מחוץ לעיר, כדי לומר לפועלים שסדרי העבודה השתנו.

רק לאחר מכן שב העירה להמשיך ולשאול כיצד לנהוג בעתיד. הוא לא היה "איש המחור". הוא היה "איש העכשיו!"

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"איכה ישבה בדד"...

בתקופת בית המקדש הראשון, בזמן מלכותו של המלך יהויקים, אשר חטא והחטיא את ישראל, היה מצבם של עם ישראל חמור מאוד, וגזירת החורבן הלכה והתקרבה. חס הקב"ה על עם ישראל ורצה לתת להם איתנות אזהרה ברור על מצבם הקשה, כדי שייטיבו את מעשיהם, ובכך תבוטל הגזירה. לכן ציוה על ה' ירמיהו הנביא ואמר לו (ירמיהו לו): "קח לך מגלת ספר וכתבת אליה את כל הדברים אשר דברתי אליך... ואתה תשמעו בית יהודה את כל הרעה אשר אנכי חשב לעשות להם, למען ישוּבו איש מדרכו הרעה וסלחתי לעוונם ולחטאתם". מיד קרא ירמיהו הנביא לברוך בן נריה הסופר, וביקש ממנו לכתוב את כל הדברים שאמר לו ה'. לאחר שנכתבה המגילה, הורה ירמיהו לברוך לכתוב את כל העם ליום צום ולהשמיע בפניהם את המגילה, כדי שיתעורר לבם לתשובה ותיפול תחינתם לפני ה'.

ואכן, בשנה החמישית ליהויקים, בחודש כסלו, קראו צום וקיבצו את כל תושבי ירושלים ועוד עם רב מכל ערי ישראל, וברוך הסופר השמיע באוזניהם את המגילה. היה איש ששמו מיכיהו בן גמריהו; כששמע את המגילה הלך לשרי המלך וסיפר להם את אשר שמע. מיד שלחו שליח לברוך, שיבוא ויקרא את הדברים שוב גם בפניהם. בשמוע שרי המלך את דברי המגילה, פחדו מאוד. הם אמרו לברוך, שברצונם לספר זאת למלך, ולכן, כדאי שהוא וירמיהו ילכו להסתתר מבעוד מועד מפני זעם המלך.

באו השרים ואמרו למלך את דברי המגילה. יהויקים התחיל לקרוא פסוק ראשון "איכה ישבה בדד", אמר: מה איכפת לי, העיקר שאני עדיין מלך! "בכה תבכה בלילה" - אבל אני עדיין מלך. "גלתה יהודה מעונוני" - ואני עדיין מלך. "דרכי ציון אבלות" - אבל אני מלך. אך כשהגיע לפסוק החמישי: "היו צריה לראש", הבין שאם צריה לראש, אז הוא לא יהיה מלך... כעס מאוד וקרע את המגילה והשליכה לתוך התנור הבוהר. במקום להתעורר בתשובה מדברי הפורענות, התמלא קצף ורוגז על ירמיהו וברוך, וציוה לאוסרם; אולם, כאמור, ירמיהו וברוך כבר הסתתרו. ואז היה דבר ה' אל ירמיהו לכתוב את המגילה שנית, בתוספת נבואות קשות נוספות, והיא היא מגילת איכה. זוהי דעה אחת בחז"ל. אולם, יש דעה כי אותה המגילה ששרף יהויקים היא מגילה אחרת, ואילו "מגילת איכה" נכתבה ע"י ירמיהו לאחר החורבן כדי לעורר את לב העם, שלא נראה את הגלות כדבר מורגל, אלא החי יתן אל לבו.

ראשי הפסוקים של המגילה כתובים לפי סדר אל"ף בי"ת, לרמוז בזה על ישראל שעברו על התורה, שנכתבה בעשרים ושתיים אותיות. תקנו חכמים לקרוא את המגילה בכל שנה בתשעה באב, כדי שלא ניפול ליאוש, וכדי להשריש בלב ישראל את האמונה בביאת המשיח ובגאולה השלימה, במהרה בימינו אמן.

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

זכיה לדורות (ב)

כולנו נמצאים באין ספור דילמות בחיים.

אנו חווים רגעים בהם

אנו זקוקים לכוחות עצומים כדי להתגבר, אנו חווים מצבים לא נעימים בהם נדרשת מאתנו יכולת איפוק, כדוגמת לא לענות בוויכוח כשהילדים ברקע, או לחילופין לעמוד בפיתוי לא להכניס מכשיר מסוים לבית. כשאנו מסתכלים בפרספקטיבה רחבה יותר, אנו מקבלים כוח. אם היינו רואים בעיני רוחנו איך הבן או הבת קיבלו - ברגע שהתגברנו - כוחות לעמוד בניסיונות בהם הם מתמודדים, ניסיונות בעיניי יראת שמים בגיל הנעורים כשדמם רותח, אם היינו רואים בחוש איך ההתגברות שלהם מושפעת באופן ישיר מההתגברויות שלנו, כמה כוח זה היה נותן לנו להתגבר. מה לא היינו עושים כדי להעניק להם כוחות להתגבר!

טמון כאן אחד מיסודות הכוח בנפש האדם: לפעמים אדם אינו מסוגל להתגבר כל עוד זה נוגע רק לו עצמו, אולם ברגע שהאדם מבין שהוא נלחם על עתידו ועל עתיד ילדיו, הוא מקבל כוח ועוצמה. המשגיח הגה"צ רבי גודל אייזנר זצ"ל, ראה בתקופת השואה באחד ממחנות ההשמדה בחור צעיר שמרוב צרות רצה לאבד עצמו לדעת רח"ל. ברגע האחרון ניגש אליו ר' גודל ואמר לו: "אתה יודע שיש לך אח בארץ ישראל ומכל המשפחה הענפה